

JUDr. Stanislav Polčák
předseda, poslanec Evropského parlamentu

Ing. Veronika Vreclonová
předsedkyně, poslankyně Evropského parlamentu

OTEVŘENÝ DOPIS

Věc: Dopady „odpadových zákonů“ na obce

V Praze dne 21. února 2020

Vážená paní starostko, Vážený pane starosto,

dovolte nám se na Vás obrátit tímto společným dopisem za **Sdružení místních samospráv ČR, z.s. (SMS ČR)** a **Spolek pro obnovu venkova ČR, z.s. (SPOV ČR)**, organizace zastupující aktuálně přes **2700 obcí** (1920 obcí sdružuje SMS ČR a přes 700 obcí SPOV ČR), ve věci návrhu nové odpadové legislativy a jejich dopadů na obce a města.

Jakkoli vítáme, že vláda ČR (MŽP ČR) předložila návrh tří zásadních nových zákonů odpadového hospodářství a tzv. změnového zákona, **jejich stávající znění bude mít na obce významný dopad, v některých oblastech dokonce zásadní**. Dovolte nám Vás požádat, abyste jejich projednávání věnovali potřebnou pozornost. Budeme vděční za podporu našich stanovisek, jež u této legislativy SMS ČR a SPOV ČR společně předloží.

Analýza dopadů předložené odpadové legislativy vychází z analýz vládních úřadů, profesních asociací a také našich vlastních, které jsme provedli. Obecně vítáme, že je ambicí provést přijaté evropské směrnice do českého právního řádu. Návrhy vychází z **výrazného zdražení současného skládkovacího poplatku**, což je opatření očekávané. Je však otázkou, zda takto výrazné zdražení ze současných 500 Kč/t až na **1.850,- Kč/t** je úměrné sledovanému cíli, jímž je odklonění komunálního odpadu ze skládek. Samotné vládní analýzy ukazují, že tento **cíl by byl splnitelný i při nižších poplatcích**. Jak jistě víte, obce vedle poplatku za uložení na skládku musí hradit také samotnou cenu skládky a rekultivační poplatek, tedy k poplatku dalších cca 500 – 700 Kč/t (dle návrhu tedy celkem cca 2400 Kč za tunu bez dopravy). Obce hradí celý systém nakládání s odpadem na svém území, aktuálně to dohromady činí v průměru cca 950 Kč na občana ročně. Po odklonu odpadů ze skládek budou obce hradit náklady na ostatní technologie, které jsou však logicky dražší. Tyto dopady bohužel v návrzích vyhodnoceny nejsou.

Za problematické pokládáme právě **kombinaci různých opatření** nové legislativy, jež v souhrnu budou přinášet rozpočtové důsledky pro samosprávy po nabytí účinnosti nové legislativy. Zde především uvádíme tzv. **třídící slevu**, podle níž obce, splňující stanovené limity vytrídění komunálního odpadu, budou ukládat zbytkový komunální odpad s výraznou slevou. Tato je nastavena v návrhu zákona tak, že podle našich propočtů na ni obce nemají šanci (až na výjimky) dosáhnout. Přesné propočty aplikace této třídící slevy komplikuje fakt, že spolu s návrhem zákona nebyly v rozporu s legislativními pravidly předloženy prováděcí vyhlášky, ale jen jejich teze. **Nemůžeme však souhlasit se současnou konstrukcí této třídící slevy**, neboť pro obce nastavuje přísnější limity, než

podle evropské úpravy, limity jsou pro běžné obce jen velmi obtížně splnitelné i při značném úsilí a také třídící slevu obce mohou využít pouze do r. 2029, dál se s ní již vůbec nepočítá. Není tak zřejmé, jakým systémovým opatřením mají být obce motivovány k vysokému stupni třídění od roku 2030 nejméně do roku 2035, ke kterému jsou v rámci EU stanoveny cíle recyklace. Reálně dnes obce, jež se snaží zodpovědně plnit svou roli v odpadovém hospodářství, vytrídí cca 38% komunálního odpadu. Ovšem již pro rok 2022 třídící sleva vyžaduje už 60% vytrídění, což je v tak krátkém časovém úseku pro mnohé obce zcela nedosažitelná meta. Stejně tak je vysoce rizikové, pokud obec byť jen o pár desetin daných cílů vytrídění nedosáhne, neboť to znamená absolutní ztrátu nároku na slevu a ztrátu provedených investic k jejímu dosažení, protože návrh nebonifikuje obce, které se cíli blíží, ale jen ty, co jej dosáhnou.

Souhlasíme s tezí, že priorita je co nejvíce využitelných materiálových složek komunálního odpadu **vracet do oběhu** a také že musí dojít k **odklonu současné skládkovací praxe** právě k recyklaci komunálního odpadu. Ovšem na podporu těchto cílů zákony neobsahují prakticky žádná podpurná opatření (jako jsou cílené daňové zvýhodnění či opačně sankce u využívání primárních surovin, opatření v zákoně o zadávání veřejných zakázek, příp. dotační programy státu). To je zásadní problém. Také je důležité podtrhnout objektivní fakt, že i evropské předpisy umožňují skládkování komunálního odpadu i po roce 2035 (ve výši 10%). Návrh českého zákona takovou možnost však zcela zapovídá už od r. 2030.

Naší snahou je najít shodu se Svazem měst a obcí ČR a též pokud možno Asociací krajů ČR a **předložit návrhy změn současných předloh**, aby úprava byla v souladu s předpisy EU a dopady na obce byly více vyvážené a také poplatkové povinnosti byly vůči obcím adekvátní a nedocházelo ke zbytečnému navyšování zákonných sazeb nad míru nezbytnou pro splnění cílů. Náklady totiž nesou právě obce a města. Tyto návrhy zveřejníme v měsíci březnu po jejich odborném projednání. Přivítáme připomínky či vyjádření podpory a také Vaši aktivitu na jejich podporu v jednáních s poslanci Vašich krajů, protože nastavená pravidla odpadové legislativy mají ambici platit na poměrně dlouhé období. **Je proto nezbytné současný legislativní proces ze strany samospráv nepodcenit.**

S úctou

Stanislav Polčák, v.r.
předseda SMS ČR

Veronika Vreclonová, v.r.
předsedkyně SPOV ČR

Citace vybraných poplatkových sazeb a míry vytrídění ze současné vládní předlohy

<i>Sazba poplatku za ukládání využitelných odpadů na skládku (v Kč/t)</i>									
2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	2028	2029	2030 a dále
800	900	1000	1250	1500	1600	1700	1800	1850	1850

<i>Míra povinného vytrídění směsného komunálního odpadu pro dosažení na tzv. třídící slevu</i>									
2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	
35%	45%	55%	60%	65%	70%	70%	70%	75%	